

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 7.10.2011
KOM(2011) 624 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**POKROK PŘI DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ KJÓTSKÉHO PROTOKOLU_(podle článku 5
rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 280/2004/ES o mechanismu monitorování
emisí skleníkových plynů ve Společenství a provádění Kjótského protokolu)**

{SEK(2011) 1151 v konečném znění}

OBSAH

1.	SHRNUTÍ	3
2.	SKUTEČNÝ POKROK V OBDOBÍ LET 1990–2009	5
2.1.	Vývojové tendence emisí skleníkových plynů v členských státech.....	5
2.2.	Intenzita emisí skleníkových plynů a emise na osobu v roce 2009	6
2.3.	Emise skleníkových plynů v roce 2009 ve srovnání s rokem 2008	7
2.4.	Tendence emisí v hlavních odvětvích	8
3.	PŘEDPOKLÁDANÝ POKROK PŘI DOSAHOVÁNÍ CÍLE KJÓTSKÉHO PROTOKOLU.....	10
3.1.	Prognózy vývoje emisí skleníkových plynů	10
3.1.1.	EU-27	10
3.1.2.	EU-15	10
3.1.3.	EU-12	10
3.2.	Stav provádění politiky Unie v oblasti změny klimatu.....	11
3.3.	Provádění systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS).....	14
3.3.1.	Druhé obchodovací období (2008–2012).....	14
3.3.2.	Využívání mechanismu společného provádění a mechanismu čistého rozvoje ze strany hospodářských subjektů	14
3.4.	Předpokládané využití mechanismů Kjótského protokolu vládami Unie	15
3.5.	Předpokládané využití propadů uhlíku.....	15
4.	DOSAŽENÍ CÍLE PRO ROK 2020.....	16
4.1.	Cíl snížení emisí skleníkových plynů v Unii do roku 2020	16
4.2.	Politiky přispívající ke splnění cílů.....	16
4.3.	Předpokládaná vzdálenost k dosažení cílů	16
5.	PŘÍZPŮSOBNÍ SE ZMĚNĚ KLIMATU.....	19
6.	SITUACE V KANDIDÁTSKÝCH ZEMÍCH UNIE	19

1. SHRUTÍ

Na dobré cestě k dosažení cíle Kjótského protokolu, 2008–2012

V roce 2009¹ byly celkové emise skleníkových plynů bez emisí a odstranění z využívání půdy, změn využívání půdy a lesnictví (LULUCF) o 17,4 % nižší ve srovnání s úrovněmi v roce 1990. Oproti roku 2008 klesly emise o 7,1 % a hrubý domácí produkt (HDP) v EU-27 během téhož období klesl přibližně o 4 % v důsledku hospodářské recese.

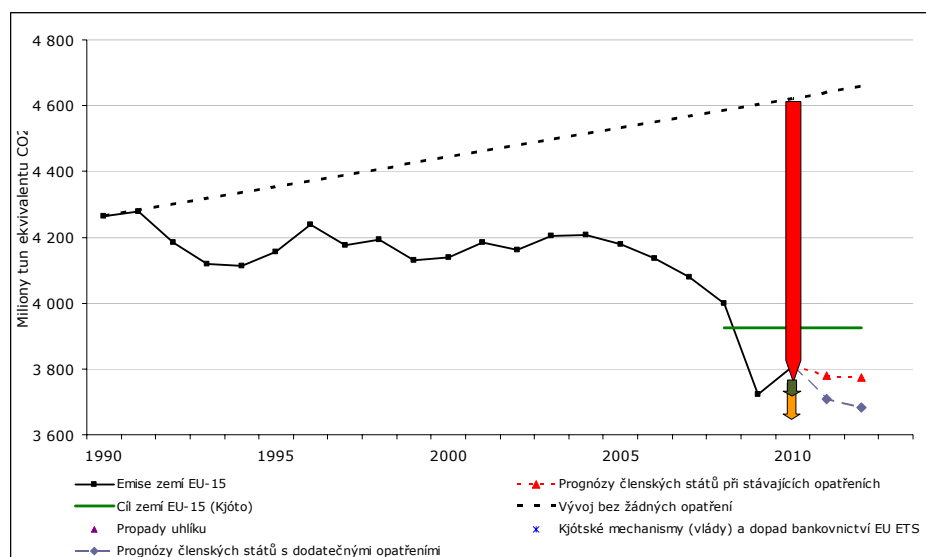
Navíc podle předběžných údajů za rok 2010² se emise skleníkových plynů v EU-15 a EU-27 změnily v roce 2010 o 2,3 % oproti roku 2009. Na základě těchto odhadů se emise v EU-15 nacházejí 10,7 % pod úrovní základního roku. Emise v EU-27 za rok 2010 jsou přibližně 15,5 % pod úrovní v roce 1990. HDP se v letech 1990–2010 změnil o 39 % v EU-15 a o 41 % v EU-27 a přibližně o 1,8 % v období let 2009–2010.

Země EU-15 souhlasily, že v souladu s Kjótským protokolem sníží v období let 2008 až 2012 emise skleníkových plynů o 8 % ve srovnání s úrovněmi základního roku. Na základě posledních dostupných inventárních údajů z roku 2009¹ klesaly celkové emise skleníkových plynů v zemích EU-15 bez zahrnutí využívání půdy, změny ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) již šestým rokem v řadě a byly o 12,7 % nižší než emise v základním roce. I přesto, že ekonomika v zemích EU-15 od roku 1990 z hlediska HDP výrazně vzrostla, a to téměř o 37 %, emise skleníkových plynů v zemích EU-15 se snižují.

V roce 2009 emise skleníkových plynů v zemích EU-15 výrazně klesly, a to o 6,9 % oproti roku 2008, a výrazně přesáhly propad HDP v EU-15 způsobený hospodářskou recesí, který dosáhl 4 %, což prokazuje, že hluboká hospodářská krize v Unii v roce 2009 nezpomalila přeměnu hospodářství Unie na nízkouhlíkové hospodářství. Míra zlepšování intenzity emisí skleníkových plynů zůstala na stejné úrovni jako v předchozích letech.

Celkově je z prognóz³ celkových emisí skleníkových plynů uvedených na obrázku 1 patrné, že země EU-15 jsou na dobré cestě k dosažení cíle Kjótského protokolu. Odhady naznačují, že cíl bude pravděpodobně překročen.

Obrázek 1: Skutečné a předpokládané emise v zemích EU-15

Pozn.: Šipky vycházejí z průměru v období let 2008–2012, a proto neodpovídají přesně hodnotám předpokládaných emisí v roce 2010. **Zdroj:** Evropská komise, EEA

Podle posledních prognóz emisí skleníkových plynů je na dobré cestě ke splnění svých individuálních cílů, pokud jde o snížení těchto emisí, šest členských států (Finsko, Francie, Německo, Řecko, Spojené království a Švédsko). Vzhledem k plánovanému využití pružných mechanismů Kjótského protokolu, upotřebení nevyužitých povolenek z rezerv pro nové účastníky systému EU pro obchodování s emisemi a k propadům uhlíku, jakož i k dodatečným politickým opatřením by s dosažením cílů mohly mít problémy pouze tři členské státy (Itálie, Lucembursko a Rakousko).

Ve většině z dvanácti členských států, které k Unii přistoupily od roku 2004, by podle předpokladů měly emise mezi roky 2009 a 2012 mírně vzrůst. Nicméně devět z nich, které mají stanoven cíl v rámci Kjótského protokolu, podle všeho svým závazkům dostojí nebo je překročí pouze pomocí stávajících politik a opatření. Odhaduje se, že Slovinsko svůj cíl splní, pokud všechna stávající a plánovaná opatření včetně nákupu emisních kreditů podle Kjótského protokolu dosáhnou očekávaných výsledků.

Nová opatření k dosažení ambiciózního cíle Unie pro rok 2020

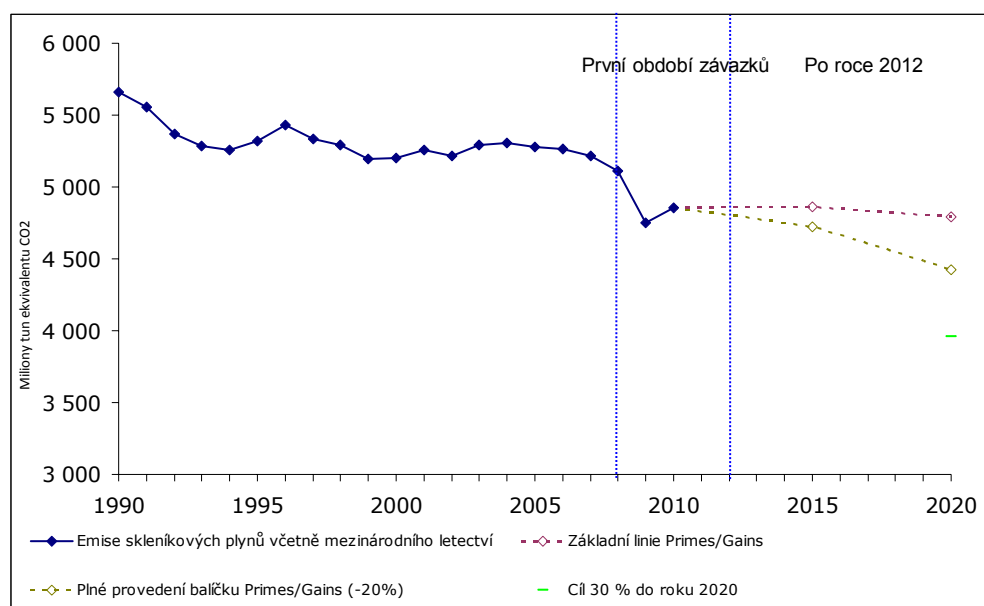
Klimaticko-energetický balíček⁴ přijatý v roce 2009 představuje integrovaný a ambiciózní soubor politik a opatření zaměřených na řešení změny klimatu do roku 2020 i poté. Od roku 2013 bude celkové úsilí Unie o snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 o 20 %⁵ oproti roku 1990 rozděleno mezi odvětví, na něž se vztahuje systém EU pro obchodování s emisemi (EU ETS), a odvětví, na něž se systém EU ETS nevztahuje. Údaje o skleníkových plynech popsané v předchozím oddíle odkazují na rozsah prvního období závazků podle Kjótského protokolu a kvůli jejich širšímu odvětvovému pokrytí je nelze přímo použít k posouzení pokroku v úsilí o splnění domácího závazku Unie do roku 2020.

Nadále hladce pokračují přípravy na splnění závazku snížit skleníkové plyny do roku 2020. Pokud jde o **směrnici o systému EU pro obchodování s emisemi v revidovaném znění**, loni bylo přijato rozhodnutí o technických aspektech pravidel přidělování bezplatných povolenek a dražby povolenek, použití mezinárodních kreditů, stanovení maximální hodnoty emisí a podmínek změn registrů. Pokud jde o **rozhodnutí o sdílení úsilí**, které reguluje emise skleníkových plynů v odvětvích mimo systém EU pro obchodování s emisemi tím, že pro každý členský stát stanoví závazné roční cíle pro emise skleníkových plynů, práce na provádění opatření pokračovala, zejména pokud jde o určení absolutních hodnot pro cíle členských států a systém dohledu nad dodržováním požadavků, který bude zaveden s cílem každoročně sledovat akce členských států a pomáhat jim s prováděním nezbytných nápravných opatření v případě, že své cíle nesplní.

Cíl 20% snížení emisí skleníkových plynů je začleněn do strategie Evropa 2020 pro zaměstnanost a inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, kterou Evropská rada přijala v červnu 2010. Cíl snížení emisí je jedním z pěti hlavních cílů. Jak Komise podotýká v roční analýze růstu z roku 2011, stávající a plánovaná opatření v oblasti zmírňování změny klimatu dosud nestačí k tomu, aby byly splněny hlavní cíle pro rok 2020. Z toho důvodu musí mnoho členských států vyvinout další úsilí, aby dostály svým závazkům podle rozhodnutí o sdílení úsilí. Podle nejnovějších prognóz ohledně skleníkových plynů se očekává, že pouze 11 členských států dostojí svým závazkům pomocí již zavedených politik, dalších 7 členských států dosáhne cílů, pokud stávající a plánované politiky a opatření dosáhnou očekávaných výsledků. Má-li zbývajících 9 členských států dosáhnout svých cílů, je třeba, aby vytvořily dodatečné politiky.

Na obrázku 2 je znázorněn rozdíl mezi prognózami pro rok 2020 (ve výši –20 %) a cíli Unie pro rok 2020 (–30 %), což vyžaduje, aby Unie posílila své úsilí o další snižování emisí skleníkových plynů.

Obrázek 2: Skutečné a předpokládané emise v zemích EU-27

Pozn.: Prognózy PRIMES/GAINS³ použité pro předpokládané změny v emisích v období let 2010–2020

Zdroj: Evropská komise, EEA

Z prognóz založených na modelu PRIMES/GAINS, který zahrnuje politiky Unie a vnitrostátní politiky prováděné k polovině roku 2009 a vztahuje se na rozsah emisí v rámci klimaticko-energetického balíčku, je patrné, že snížení emisí skleníkových plynů v Unii (pomocí již zavedených opatření) dosáhne mezi roky 1990 a 2020 úrovně 15,3 %.

2. SKUTEČNÝ POKROK V OBDOBÍ LET 1990–2009

2.1. Vývojové tendence emisí skleníkových plynů v členských státech

Celkové emise skleníkových plynů v EU silně ovlivňují dva největší znečišťovatelé, Německo a Spojené království, jejichž společný podíl tvoří přibližně jednu třetinu celkových emisí skleníkových plynů v zemích EU-27. Tyto dva členské státy dosáhly v roce 2009 celkového snížení emisí skleníkových plynů o 538 milionů tun ekvivalentu CO₂ ve srovnání s rokem 1990.

Hlavními důvody příznivého vývoje v Německu (–26,3% v letech 1990–2009) je stále vzrůstající výkonnost elektráren a tepláren, jakož i čím dál intenzivnější využívání energie z obnovitelných zdrojů a kombinované výroby tepla a elektřiny a značné investice do hospodářské modernizace pěti nových spolkových zemí po sjednocení Německa. Snížení emisí skleníkových plynů ve Spojeném království (–27,0 % v letech 1990–2009) bylo v první řadě důsledkem liberalizace trhů s energií a následného přechodu od ropy a uhlí k plynu jako palivu při výrobě elektřiny a také snížení emisí N₂O při výrobě kyseliny adipové. V poslední době měla vliv na snížení emisí v těchto dvou zemích také recese, která se dotkla především energetických a průmyslových odvětví.

Itálie a Francie jsou třetím a čtvrtým největším znečišťovatelem, každá těchto zemí s podílem přibližně 11 %. Emise skleníkových plynů v Itálii byly v roce 2009 přibližně o 5,4 % pod úrovní z roku 1990. Zaznamenané snížení v roce 2009 souviselo především s hospodářskou recesí, která se dotkla zejména odvětví výroby elektřiny a tepla a průmyslového odvětví. Emise skleníkových plynů ve Francii byly v roce 2009 o 8,1 % pod úrovní z roku 1990. Bylo dosaženo výrazného snížení emisí N_2O při výrobě kyseliny adipové. Emise CH_4 z odpadů a emise CO_2 ze silniční dopravy v letech 1990 až 2009 však značně vzrostly.

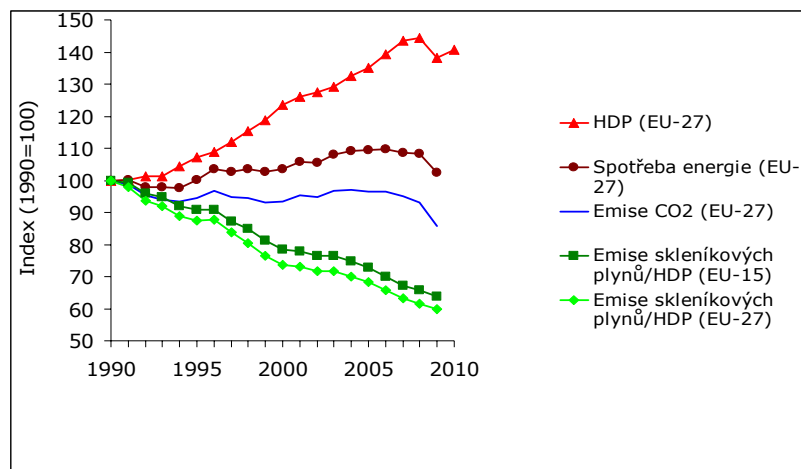
Polsko a Španělsko jsou pátým a šestým největším znečišťovatelem v EU-27, každá z těchto zemí se na celkových emisích skleníkových plynů v EU-27 podílí přibližně 8 %. Polsko snížilo v letech 1990 až 2009 emise skleníkových plynů o 16,8 % (o 33,2 % od roku 1988, což je pro Polsko základní rok). Hlavními faktory, které přispěly ke snížení emisí v Polsku, jakož i v ostatních členských státech ve střední a východní Evropě, byly pokles energeticky nevhodného těžkého průmyslu a celková restrukturalizace hospodářství na konci osmdesátých a na začátku devadesátých let dvacátého století, jakož i zlepšení energetické účinnosti během let 1990–2009. Významnou výjimkou byla doprava, zejména doprava silniční, kde se emise zvýšily přibližně o 95 %, a některá průmyslová odvětví, např. odvětví rafinace ropy a výroby chemických látek. Ve Španělsku vzrostly emise v letech 1990 až 2009 o 29,8 %. To bylo způsobeno zejména nárůstem emisí z odpadů, silniční dopravy, z výroby elektřiny a tepla a z výrobních průmyslových odvětví.

V roce 2009 byly emise skleníkových plynů v pěti členských státech nad úrovní základního roku (převážně rok 1990), ve zbývajících dvaceti členských státech byly emise pod úrovní základního roku. Kypr a Malta nemají v rámci Kjótského protokolu žádné závazky ke snížení emisí. V těchto dvou členských státech byly emise v roce 2009 nad úrovní emisí v roce 1990. Procentní změny emisí skleníkových plynů se od základního roku do roku 2009 pohybují v rozmezí od –60 % (Estonsko) do +27 % (Španělsko).

2.2. Intenzita emisí skleníkových plynů a emise na osobu v roce 2009

Emise v EU-27 i EU-15 se snižovaly, zatímco ekonomika výrazně rostla. Tento vývoj naznačuje, že dochází k **oddělení** zvyšování emisí skleníkových plynů od růstu HDP.

Obrázek 3: Vývoj intenzity emisí skleníkových plynů, HDP, spotřeby energie a emisí CO_2

Zdroj : EEA, GR ECFIN (databáze Ameco), Eurostat

Mezi roky 1990 a 2009 vzrostl HDP v EU-27 o 38 %, zatímco emise skleníkových plynů se snížily o 17,4 %; ve stejném období vykazoval HDP v EU-15 růst o 37 % a emise skleníkových plynů poklesly o 12,7 %. V letech 2008 až 2009 byl jak v zemích EU-27, tak EU-15 zaznamenán v souvislosti s hospodářskou recesí pokles HDP přibližně o 4 %. Proces oddělování nicméně pokračoval i v roce 2009, jak prokazuje další pokles intenzity emisí skleníkových plynů, a to o 3,0 % v EU-27 a o 2,7 % v EU-15. Údaje o HDP z roku 2010 naznačují, že začalo hospodářské oživení. Celohospodářský trend oddělování emisí skleníkových plynů od růstu HDP rovněž potvrzuje vývoj ve výrobním odvětví sledovaný od roku 1990.

V letech 1990 až 2009 klesla **intenzita emisí skleníkových plynů** ve všech členských státech. Nejhlubší pokles byl zaznamenán v Estonsku (–80 %), na Slovensku (–73 %), v Bulharsku (–62 %), Rumunsku (–61 %), Litvě (–60 %), Lotyšsku (–59 %) a Polsku (–59 %). K nejmenším změnám došlo v Portugalsku (–12 %), na Kypru (–13 %), v Itálii (–20 %), Španělsku (–20 %) a na Maltě (–22 %).

Emise na osobu v zemích EU-27 byly v roce 2009 na úrovni 9,2 tun ekvivalentu CO₂. V EU-15 byly o něco vyšší, v průměru dosáhly 9,4 tun ekvivalentu CO₂ na osobu. Emise na osobu klesly oproti roku 2008 o 0,7 tuny ekvivalentu CO₂ nebo o 2,3 tun ekvivalentu CO₂, což odpovídá téměř 20% snížení oproti roku 1990. Nicméně emise skleníkových plynů na osobu v roce 2009 se v jednotlivých členských státech značně liší a pohybují se v rozmezí od 4,7 (Lotyšsko) do 23,7 (Lucembursko) tun ekvivalentu CO₂ na osobu. Jsou rovněž do značné míry určovány energetickou náročností a skladbou zdrojů energie v každé zemi. Také vývojové tendence emisí na osobu se v jednotlivých členských státech značně liší. K největšímu snížení emisí na osobu od roku 1990 došlo v členských státech ve střední a východní Evropě, v Lucembursku, Spojeném království, Německu, Švédsku a Belgii. V šesti členských státech emise na osobu od roku 1990 vzrostly. Zatímco emise na osobu na Maltě, v Portugalsku a Španělsku jsou hluboko pod průměrem Unie, ve Slovinsku, Řecku a na Kypru emise tento průměr přesahují. (viz rovněž obr. 3 pracovního dokumentu útvarů Komise)

2.3. Emise skleníkových plynů v roce 2009 ve srovnání s rokem 2008

V letech 2008 až 2009¹ emise skleníkových plynů ve všech členských státech klesly. Emise v EU-27 klesly o 354,4 milionu tun ekvivalentu CO₂ (7,1 %), v EU-15 klesly o 274,3 milionu tun ekvivalentu CO₂ (6,9 %). Současná hospodářská recese do značné míry přispěla k absolutnímu meziročnímu snížení a od roku 2004 urychlila klesající tendenci. Jak bylo nicméně zmíněno dříve, intenzita emisí skleníkových plynů se dále zlepšovala díky dalším faktorům, např. intenzivnějšímu využívání energie z obnovitelných zdrojů.

Nejvýraznější absolutní snížení emisí skleníkových plynů bylo zaznamenáno v Německu (–61,4 milionu tun ekvivalentu CO₂), Spojeném království (–54,0 milionů tun ekvivalentu CO₂), Itálii (–50,6 milionu tun ekvivalentu CO₂) a Španělsku (–37,2 milionu tun ekvivalentu CO₂). K významnému snížení emisí skleníkových plynů došlo také v Rumunsku (–22,6 milionu tun ekvivalentu CO₂), Francii (–21,9 milionu tun ekvivalentu CO₂) a Polsku (–19,1 milionu tun ekvivalentu CO₂). To bylo způsobeno zejména snížením emisí z výroby elektřiny a tepla pro veřejnou síť, z výrobního průmyslu a dopravy.

Z hlediska relativních změn byl nejhlubší pokles emisí skleníkových plynů zaznamenán v Estonsku (16,1 %), Rumunsku (14,7 %) a Bulharsku (13,8 %). Mnoho členských států, např. Litva, Lotyšsko, Slovensko, Itálie, Španělsko, Slovinsko, Maďarsko, Spojené království,

Irsko, Rakousko a Belgie, zaznamenalo snížení emisí v rozmezí od 8 % do 10 %. K nejmenšímu snížení emisí došlo v Nizozemsku (2,8 %).

Recese, k níž došlo v roce 2009, se dotkla všech hospodářských odvětví Unie. Způsobila pokles spotřeby fosilních paliv, především uhlí, a snížení úrovně průmyslové činnosti. Navzdory chladné zimě poklesly emise také v odvětví bydlení kvůli tomu, že byla méně využívána paliva, zejména kapalná, u nedistribuovaného tepla. V důsledku toho bylo nejvýraznější snížení emisí skleníkových plynů zaznamenáno ve výrobě elektřiny a tepla pro veřejnou síť (–103,2 milionu tun ekvivalentu CO₂ nebo 7,8 %), výrobních odvětvích (–65,7 milionu tun ekvivalentu CO₂ nebo 12,9 %), v odvětví výroby železa a oceli (–53,6 milionu tun ekvivalentu CO₂ nebo 29,6 %), silniční dopravě (–23,7 milionu tun ekvivalentu CO₂ nebo 2,7 %), domácnostech a službách (–22,0 milionů tun ekvivalentu CO₂ nebo 3,2 %).

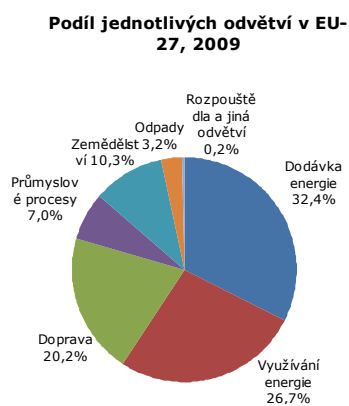
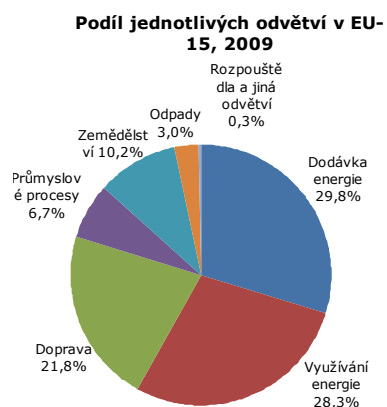
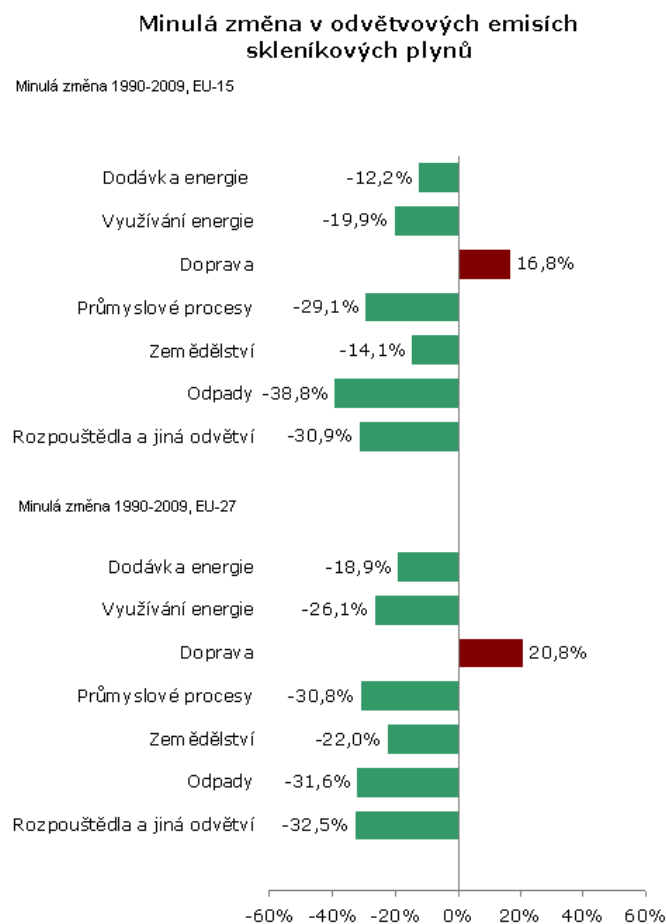
Navzdory tomu, že v odvětví dopravy došlo mezi roky 2008 a 2009 ke snížení emisí skleníkových plynů, zůstává toto odvětví důležitým zdrojem emisí. 87 % emisí z dopravy vzniká v členských státech EU-15 a zaznamenané snížení emisí skleníkových plynů ze silniční dopravy v EU-27 (–23,7 milionu tun ekvivalentu CO₂) je této hodnotě úměrné. Došlo k němu především v členských státech EU-15 (–20,5 milionu tun ekvivalentu CO₂).

Také emise z mezinárodní letecké a námořní dopravy klesly již druhým rokem v řadě, především v důsledku dopadů hospodářské recese (7 % u letecké dopravy a 10 % u mezinárodní lodní dopravy). Tato dvě odvětví v současné době produkují přibližně 6,3 % celkových emisí skleníkových plynů v EU-27, nejsou však zahrnuta do cílů Kjótského protokolu.

2.4. Tendence emisí v hlavních odvětvích

Z obrázku 4 je patrné, že nejvýznamnějšími odvětvími jsou dodávky a využívání energie včetně dopravy, na něž v roce 2009 připadlo 80 % celkových emisí v Unii. Doprava produkuje 22 % celkových emisí skleníkových plynů, zemědělství 10 %, průmyslové postupy 7 % a odpady 3 %. Poklesy emisí v oblasti energetiky, zemědělství, průmyslových postupů a odpadů jsou od roku 1990 částečně vyrovnávány výrazným nárůstem v odvětví dopravy (další podrobnosti viz opět pracovní dokument útvarů Komise). Hospodářská recese v roce 2009 však byla příčinou snížení emisí v odvětví dopravy.

Obrázek 4: Změna emisí skleníkových plynů v EU-15 a EU-27 v jednotlivých odvětvích a podíl odvětví na celkových emisích skleníkových plynů

Zdroj : EEA

3. PŘEDPOKLÁDANÝ POKROK PŘI DOSAHOVÁNÍ CÍLE KJÓTSKÉHO PROTOKOLU

3.1. Prognózy vývoje emisí skleníkových plynů

3.1.1. EU-27

Předpokládá se, že celkové emise skleníkových plynů v EU-27 budou v období závazků Kjótského protokolu přibližně 17,9 % pod úrovními základního roku. Tento odhad vychází z prognóz členských států³ a zohledňuje stávající politiky a opatření. Předpokládaný pokles je ještě větší, pokud jsou zohledněny účinky získávání kreditů vládami prostřednictvím mechanismů Kjótského protokolu, propady uhlíku a dodatečná opatření (pro více podrobností viz tabulky 7a a 7b v pracovním dokumentu útvarů Komise).

3.1.2. EU-15

Souhrnné prognózy pro všechna odvětví odhadují, že celkové emise skleníkových plynů v EU-15 budou v období závazků Kjótského protokolu pravděpodobně 10,5 % pod úrovními základního roku. Při zohlednění

- 1) využití mechanismů Kjótského protokolu ze strany vlády, což by mělo přispět k dalšímu snížení emisí o 2,5 %, a
- 2) celkového odstranění propadů uhlíku v důsledku činností podle čl. 3 odst. 3 a čl. 3 odst. 4 Kjótského protokolu v EU-15, což představuje snížení o 0,9 %,

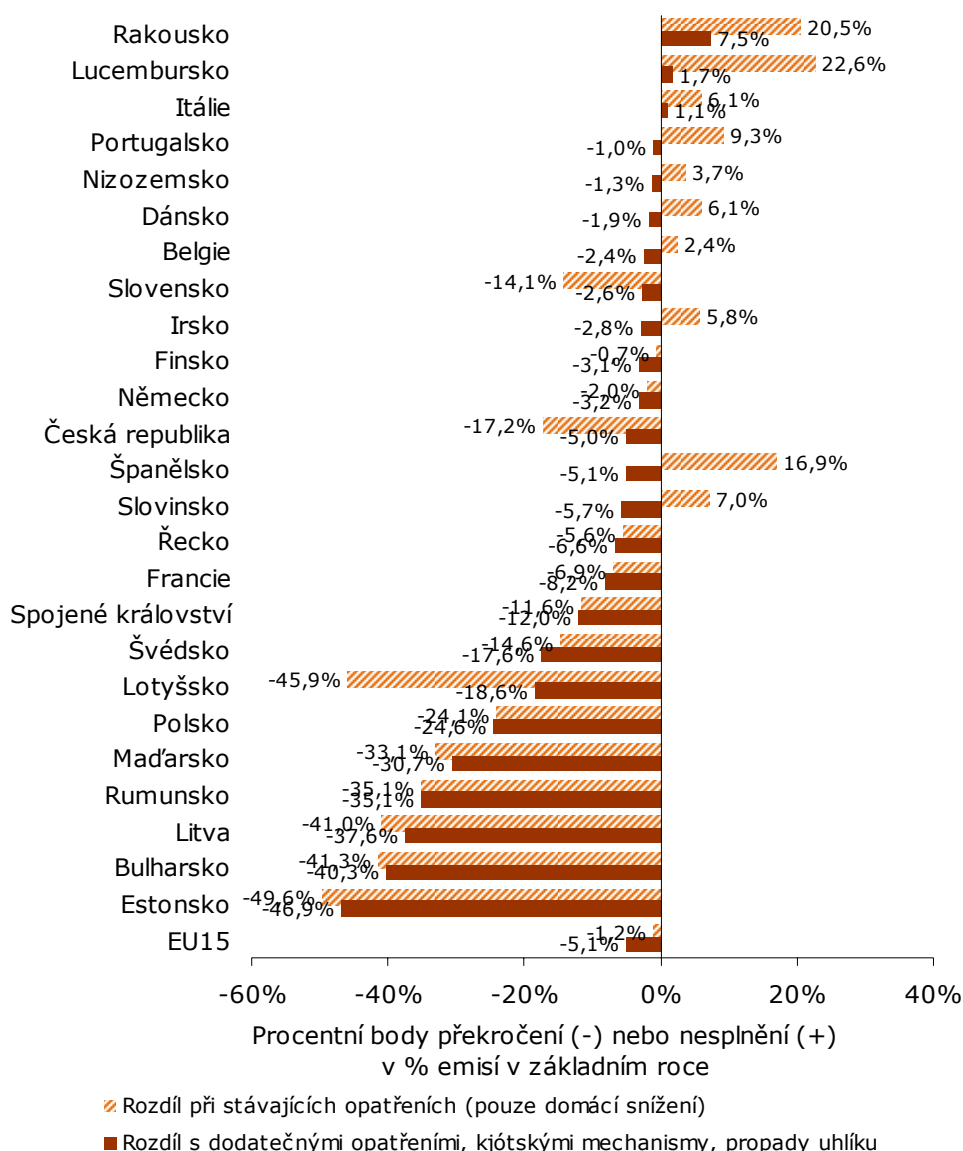
se u států EU-15 očekává ještě další snížení emisí. Za předpokladu, že všechna opatření přinesou očekávané výsledky a že bude zohledněn obchod s povolenkami a kredity za snížení emisí v rámci systému EU pro obchodování s emisemi, by mohlo plánované celkové snížení emisí skleníkových plynů v období závazků Kjótského protokolu dosáhnout až 13,4 % ve srovnání s úrovními základního roku.

Obrázek 5 znázorňuje rozdíly mezi předpokládanými emisemi v odvětvích, na která se nevztahuje systém pro obchodování s emisemi, a příslušnými cíli pro dotčená odvětví v jednotlivých členských státech. Z této analýzy je patrné, že stávající politiky a opatření by stačily na to, aby země EU-15 splnily svoji část kolektivního kjótského cíle přiděleného odvětvím, na která se nevztahuje systém pro obchodování s emisemi. Protože však některé členské státy mají v plánu stáhnout přebytek svých jednotek přiděleného množství, v praxi budou muset všechny členské státy dostát svým příslušným individuálním závazkům, aby bylo zaručeno, že Unie splní svůj kolektivní cíl podle Kjótského protokolu.

3.1.3. EU-12

U dvanácti členských států, které přistoupily k Unii po roce 2004, se předpokládá, že souhrnné emise se na základě stávajících vnitrostátních politik a opatření ve srovnání s rokem 2009 mírně zvýší a v období závazků podle Kjótského protokolu budou přibližně 38,7 % pod úrovními základního roku. Slovinsko je jediným členským státem ze států EU-12, které má v úmyslu investovat do mechanismů Kjótského protokolu. Česká republika, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Slovinsko hodlají zohlednit propady uhlíku. Česká republika, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko a Slovensko mají v plánu prodat část jednotek přiděleného množství.

Obrázek 5: Relativní rozdíly (nadměrné či nedostatečné plnění cílů) mezi prognózami emisí skleníkových plynů v odvětvích, na které se nevztahuje systém EU ETS, v období závazků a příslušnými cíli pro období 2008–2012 na základě prognóz emisí skleníkových plynů a využití mechanismů Kjótského protokolu a propadů uhlíku.

Pozn.: 1) V případě Bulharska, Portugalska a Rumunska vycházejí odhady z prognóz PRIMES/GAINS. 2) V případě všech ostatních členských států (kromě Kypru a Malt, které nemají v rámci Kjótského protokolu žádné závazky ke snížení emisí) byly odhady založeny na vnitrostátních prognózách. 3) Upotřebením nevyužitých povolenek z rezerv pro nové účastníky systému EU pro obchodování s emisemi bylo vzato v úvahu u těch členských států, které naznačily plány na jejich využití za účelem splnění cílů v odvětvích mimo EU ETS (Irsko).

Zdroj : EEA, Evropská komise

3.2. Stav provádění politiky Unie v oblasti změny klimatu

Evropský program pro změnu klimatu (ECCP)

V rámci posouzení politik a opatření členských států v EU-27 bylo vytyčeno **osm společných a koordinovaných politik a opatření (CCPM)**, u kterých se **předpokládá, že přinesou významné úspory emisí skleníkových plynů v Unii**. Největší úspory lze očekávat díky

směrnici o EU ETS (2003/87/ES) v revidovaném znění a směrnici o obnovitelných zdrojích energie (2009/28/ES), které prosazují energii vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie. V odvětví dopravy jsou nejdůležitějšími právními předpisy předpisy o kvalitě paliv a snižování emisí CO₂ z automobilů. Poptávka po energii bude kromě toho snížena provedením směrnic o energetické náročnosti budov, prostřednictvím požadavků na ekodesign, zdaněním energie a podporou kombinované výroby energie (kombinovaná výroba tepla a elektřiny). Kromě toho se předpokládá, že výrazného poklesu emisí skleníkových plynů bude dosaženo použitím pružných mechanismů Kjótského protokolu.

Vedle těchto osmi klíčových politik a opatření bylo určeno **dalších pět společných a koordinovaných politik a opatření**, u nichž se rovněž předpokládá, že významným podílem přispějí ke snížení emisí v Unii. K těmto pěti politikám patří směrnice o skládkách odpadů (99/31/ES), normy účinnosti nových teplovodních kotlů, směrnice o označování energetické účinnosti spotřebičů (2000/13/ES), směrnice o průmyslových emisích (2010/75/EU) a iniciativa „Motor Challenge“, zaměřená na zlepšení energetické účinnosti průmyslových elektrických motorů. Zpráva Komise o používání, účincích a přiměřenosti nařízení ES č. 842 dospěla k závěru, že uvedené nařízení již zajistilo určité snížení emisí fluorovaných skleníkových plynů v porovnání se scénářem bez provádění nařízení. Společně se směrnicí o klimatizačních systémech motorových vozidel (2006/40/ES) mají potenciál k tomu, aby do roku 2020 i poté dosáhly výrazného snížení předpokládaných emisí.

Uvedených osm hlavních politik se na celkových očekávaných úsporách připisovaných společným a koordinovaným politikám a opatřením v EU-27 podílí 92 %. To podtrhuje význam těchto klíčových politik v úsilí, které členské státy vyvíjejí při plnění závazků ke snížení emisí.

Nejnovější vývoj

Od přijetí klimaticko-energetického balíčku probíhá práce na prováděcích opatřeních. Do konce roku 2012 musí být přijato přibližně dvacet legislativních aktů a dokumentů, aby bylo zajištěno řádné fungování přepracovaného systému EU pro obchodování s emisemi a aby se připravily podmínky pro uskutečnění vnitrostátních cílů týkajících se emisí skleníkových plynů v odvětvích, na něž se nevztahuje systém EU ETS.

Nedávno byl aktualizován strop systému EU pro obchodování s emisemi pro období let 2013–2020 s ohledem na rozšířený rozsah systému po roce 2012. Bylo připraveno posílení integrity a bezpečnosti systému registrů, o něž se systém EU pro obchodování s emisemi opírá. Komise navrhla pozměnit seznam odvětví a pododvětví, u nichž se má za to, že jim hrozí značné riziko úniku uhlíku. Tento návrh se týká doplnění několika dalších odvětví, např. odvětví výroby pálených zdicích materiálů, tašek, dlaždic a podobných výrobků a odvětví výroby soli. Tyto dva poslední návrhy v současnosti podrobně zkoumá Evropský parlament a Rada. Pokračovala příprava na třetí obchodovací období, a to rovněž pokud jde o další posílení harmonizovaného uplatňování pravidel pro přidělování povolenek.

Bylo rovněž dosaženo dohody o návrhu zahájit dražbu až 120 milionů povolenek v podobě futures nebo forwardů již v roce 2012, tedy před začátkem obchodovacího období 2013–2020. Cílem dohody je zaručit hladký přechod mezi druhým a třetím obchodovacím obdobím systému EU ETS, čímž se podpoří řádné fungování druhořadého trhu s uhlíkem.

Probíhá práce na posílení pravidel, jimiž by se měly řídit hospodářské subjekty, na něž se vztahuje systém EU ETS, při monitorování a podávání zpráv o emisích skleníkových plynů, jakož i na požadavcích na ověřování zpráv o emisích a akreditaci ověřovatelů a dohled nad nimi, a cílem této práce je zdokonalená harmonizace uplatňovaných pravidel. Do konce roku 2011 mají být dokončena dvě nová nařízení.

Probíhá příprava prováděcích opatření v rámci rozhodnutí o sdílení úsilí a v současné době se soustředí na stanovení absolutních hodnot ročních cílů členských států v období 2013–2020, pokud jde o emise, a určení pravidel pro převody ročních emisních přidělů mezi členskými státy, jakož i zajištění jejich transparentnosti.

Kromě toho byla zahájena revize mechanismu EU pro monitorování. Vychází z nutnosti zabývat se potřebami ohledně podávání zpráv, které jsou obsaženy v klimaticko-energetickém balíčku, strategii Evropa 2020, nových požadavcích vyplývajících z cancúnských dohod, jakož i v dosavadních zkušenostech.

Pokračuje práce na prováděcích opatřeních k nařízení (ES) č. 443/2009, které se týká emisí CO₂ z automobilů. Brzy by měl být přijat postup schvalování a certifikace inovativních technologií ke snižování emisí CO₂ z osobních automobilů.

Navíc byla nedávno přijata bílá kniha o dopravě (KOM(2011) 144 v konečném znění), která stanoví seznam důležitých opatření, která je třeba přijmout, aby se v nadcházejících letech dále snížily emise z dopravy.

Právní akty přijaté v poslední době

Provádění klimaticko-energetického balíčku:

- 1) **Strop systému EU pro obchodování s emisemi:** Rozhodnutí Komise 2010/634/EU⁶, kterým se upravuje množství povolenek pro celou Unii, které mají být vydány v rámci systému EU na rok 2013.
- 2) **Dražby v systému EU pro obchodování s emisemi – třetí obchodovací období:** Nařízení Komise (EU) č. 1031/2010⁷ o harmonogramu, správě a jiných aspektech dražeb povolenek na emise skleníkových plynů.
- 3) **Harmonizovaná pravidla pro přidělování povolenek v systému EU pro obchodování s emisemi:** Rozhodnutí Komise 2011/278/EU⁸, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii.
- 4) **NER 300 (rezerva pro nové účastníky):** Rozhodnutí Komise 2010/670/EU⁹, kterým se stanoví kritéria a opatření pro financování komerčních demonstračních projektů.
- 5) **Použití mezinárodních kreditů v systému EU pro obchodování s emisemi:** Nařízení Komise (EU) č. 550/2011¹⁰, kterým se stanoví některá omezení pro použití mezinárodních kreditů z projektů zahrnujících průmyslové plyny.

Ostatní:

- 6) **Letecká doprava a EU ETS:** Nařízení Komise (EU) č. 394/2011¹¹, kterým se mění nařízení (ES) č. 748/2009 o seznamu provozovatelů letadel.
- 7) **CO₂ a automobily:** Nařízení Komise (EU) č. 1014/2010¹² o sledování a hlášení údajů o registraci nových osobních automobilů.

- 8) **CO₂ a automobily:** Nařízení Komise (EU) č. 63/2011¹³, kterým se stanoví pravidla pro žádost o výjimku z cílů pro specifické emise CO₂.
- 9) **CO₂ a nákladní automobily:** Nařízení (EU) č. 510/2011¹⁴, kterým se stanoví výkonnostní emisní normy pro nová lehká užitková vozidla.

3.3. Provádění systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS)

První období systému EU ETS se vztahovalo na roky 2005 až 2007. Hospodářské subjekty, na něž se systém EU ETS vztahuje, se v současné době blíží k poslednímu roku druhého obchodovacího období (2008–2012). V roce 2013 zahájí svou činnost výrazně přepracovaný systém. Více informací o provádění přepracovaného systému EU ETS je uvedeno v oddíle 3.2.

3.3.1. Druhé obchodovací období (2008–2012)

Celoevropská průměrná roční maximální hodnota na období 2008–2012 činí 2,081 miliardy povolenek ročně, což je o 10,5 % méně, než se původně navrhovalo v národních alokačních plánech předložených členskými státy. V roce 2010 se systému účastnilo více než 12 000 zařízení. V roce 2010 dosáhlo v EU-27 celkové množství ověřených emisí ze zařízení, na něž se vztahuje systém EU pro obchodování s emisemi, téměř 1,913 miliardy tun¹⁵ ekvivalentu CO₂, což je o 3 % více než v roce 2009. Tento nárůst odráží hospodářské oživení po recesi, která byla v roce 2009 příčinou mimořádného poklesu emisí o 11,6 %. Nicméně emise v systému EU pro obchodování s emisemi zůstaly v roce 2010 hluboko pod maximální hodnotou pro období let 2008–2012 a ve srovnání s rokem 2005 klesly v průměru o více než 8 %.

V roce 2010 byly průměrné emise na jedno zařízení o více než 17 000 tun ekvivalentu CO₂ nižší než v roce 2005, kdy byl systém EU pro obchodování s emisemi spuštěn. Třebaže emise mírně vzrostly v roce 2007 po přistoupení Rumunska a Bulharska k Unii a poté znovu v roce 2010 souběžně s oživením po hospodářské krizi, průměrné roční emise na jedno zařízení jsou nyní o 8,3 % pod úrovněmi z roku 2005. Pro více informací viz tabulky 10 a 11 a obrázek 2 v pracovním dokumentu útvarů Komise.

Během prvních 3 let druhého obchodovacího období, tedy v letech 2008–2010, hospodářské subjekty celkově převážně vyřazovaly povolenky (přibližně 95 %), aby pokryly své emise. Zbývá část (přibližně 5 %) jejich závazku ohledně vyřazení povolenek byla splněna prostřednictvím jednotek ověřeného snížení emisí (CER) a/nebo jednotek snížení emisí (ERU).

3.3.2. Využívání mechanismu společného provádění a mechanismu čistého rozvoje ze strany hospodářských subjektů

Každý členský stát v druhém národním alokačním plánu stanovil limit, v jehož rámci mohly hospodářské subjekty použít kredity založené na projektech (mechanismus společného provádění a mechanismus čistého rozvoje). V zařízeních, na něž se vztahuje systém pro obchodování s emisemi, může být ve všech členských státech v druhém obchodovacím období každoročně použito celkem 278 milionů jednotek ověřeného snížení emisí (CER) nebo jednotek snížení emisí (ERU), což odpovídá 13,4 % celoevropské maximální hodnoty pro toto období. V roce 2010 hospodářské subjekty využily 137 milionů jednotek CER nebo ERU, což odpovídalo 7,1 % všech povolenek vyřazených za účelem dodržení předpisů. Od roku 2013 budou pravidla pro použití kreditů pro mechanismy společného provádění a čistého rozvoje

přepočítána, jak je stanoveno v revidované směrnici o systému EU pro obchodování s emisemi¹⁶.

3.4. Předpokládané využití mechanismů Kjótského protokolu vládami Unie

Deset členských států EU-15 spolu se Slovinskem se rozhodlo zakoupit a použít k dosažení cílů Kjótského protokolu mechanismy Kjótského protokolu. Společně by tyto členské státy EU-15 získaly za dodržování závazků v prvním období závazků podle Kjótského protokolu až 108,4 milionu tun ekvivalentu CO₂ ročně. To by představovalo krok zhruba 2,5 procentního bodu ke plnění cíle Kjótského protokolu, který činí -8 %, pro státy EU-15 (viz tabulka 12 v pracovním dokumentu útvarů Komise).

Těchto 10 členských států se společně rozhodlo investovat až 2,8 miliardy EUR, aby získalo jednotky prostřednictvím mechanismu společného provádění, mechanismu čistého rozvoje nebo obchodování s emisemi. Největší rozpočtové prostředky na pětileté období závazků přidělilo Rakousko, Nizozemsko, Španělsko, Irsko a Lucembursko (531 milionů EUR, 500 milionů EUR, 386 milionů EUR, 290 milionů EUR a 250 milionů EUR v uvedeném pořadí). Ve Slovinsku byl rozpočet odhadnut na 80 milionů EUR. Nicméně vzhledem k dopadu nedávné recese na emise skleníkových plynů možná členské státy nebudou potřebovat tolik kreditů za snížení emisí, jak se původně odhadovalo. Tuto hypotézu zatím podle všeho podporuje skutečnost, že množství kreditů, které byly skutečně převedeny na účty členských států v registru, dosahuje pouze zhruba hodnoty 28 milionů tun ekvivalentu CO₂.

Pokud jde o jednotky přiděleného množství prodané členskými státy, bylo podle údajů v registru převedeno přibližně 56 milionů tun ekvivalentu CO₂. Česká republika, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Slovensko a Polsko oznámily, že mají v plánu prodat další jednotky přiděleného množství. Jeden členský stát (Spojené království) vydal právní předpis, podle nějž po prvním období závazků stáhne veškerý přebytek jednotek přiděleného množství mezi kjótským cílem a jednostranným „uhlíkovým rozpočtem“ Spojeného království.

3.5. Předpokládané využití propadů uhlíku

Kromě politik a opatření zaměřujících se na nejrozličnější zdroje emisí skleníkových plynů mohou členské státy využít propady uhlíku. Z dosud poskytnutých informací vyplývá, že celková čistá sekvestrace během období závazků vyplývající ze zalesňování a obnovy lesů podle čl. 3 odst. 3 Kjótského protokolu bude v zemích EU-15 asi 8,9 milionu tun CO₂ ročně. Kromě toho se odhaduje, že použití činností podle čl. 3 odst. 4 v zemích EU-15 přispěje množstvím 27,7 milionu tun CO₂ v každém roce období závazků. Po zohlednění příspěvků od zemí EU-12 dosáhne množství hodnoty 35,5 milionu tun CO₂ (podrobnosti viz tabulka 13 pracovního dokumentu útvarů Komise).

Předpokládá se, že činnosti podle čl. 3 odst. 3 a čl. 3 odst. 4 společně sníží emise v členských státech EU-15 v období závazků o 40,2 milionu tun CO₂ ročně. To odpovídá téměř jednomu procentnímu bodu závazku EU-15 ke snížení emisí během prvního období závazků o 8 % oproti emisím v základním roce.

4. DOSAŽENÍ CÍLE PRO ROK 2020

4.1. Cíl snížení emisí skleníkových plynů v Unii do roku 2020

Klimaticko-energetický balíček stanovil pro země EU-27 cíl 20% snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 ve srovnání s rokem 1990, což odpovídá –14 % ve srovnání s rokem 2005. Toto úsilí bude rozděleno mezi odvětví, na něž se vztahuje systém EU ETS, a odvětví, na něž se systém nevztahuje, a to tímto způsobem:

- a) snížení emisí v odvětví, na něž se vztahuje EU ETS, o 21 % do roku 2020 oproti roku 2005;
- b) snížení přibližně o 10 % do roku 2020 ve srovnání s rokem 2005 v odvětvích, na která se EU ETS nevztahuje.

Tyto cíle snížení emisí skleníkových plynů byly začleněny do strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění.

4.2. Politiky přispívající ke splnění cílů

Maximální hodnoty emisí v období od roku 2013 do roku 2020 jsou popsány v rozhodnutí o sdílení úsilí a v revidované směrnici o systému pro obchodování s emisemi. Systém EU ETS je tržní mechanismus, který se vztahuje na 12 000 zařízení. Rozhodnutí o sdílení úsilí ukládá členským státům povinnost snížit emise skleníkových plynů mezi roky 2013 a 2020 podle lineární trajektorie s ročními závaznými cíli, což zaručí postupný pokrok k dosažení dohodných cílů pro rok 2020. Rozhodnutí o sdílení úsilí reguluje emise skleníkových plynů ve všech odvětvích s výjimkou zařízení a letecké dopravy, na něž se vztahuje systém EU pro obchodování s emisemi, využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) a mezinárodní námořní dopravy. V odvětvích, na něž se vztahuje rozhodnutí o sdílení úsilí, se na snahách členských států o dosažení cílů, např. závazných cílů týkajících se obnovitelných zdrojů energie, opatření ke zvyšování energetické účinnosti, výkonnostních emisních norem pro nová lehká užitková vozidla, směrnice o zachycování a ukládání uhlíku, nařízení o fluorovaných skleníkových plynech nebo směrnice o kvalitě paliv, budou zároveň podílet další navzájem se doplňující politiky uplatňované v celé Unii. Určitou úlohu by mohlo sehrát také úsilí Komise a členských států o usnadnění demonstrace a využívání inovativních technologií při snižování emisí skleníkových plynů, jako např. v rámci plánu SET nebo rezervy NER 300.

Podle rozhodnutí o sdílení úsilí budou členské státy odpovědné za provádění těchto politik a opatření, platných v celé Unii, v těchto odvětvích a v nezbytných případech také za definování dodatečných vnitrostátních politik a opatření nutných k tomu, aby snížily své emise. Bude zaveden rozsáhlý systém podávání zpráv a dohledu nad dodržováním požadavků, jehož prostřednictvím budou sledovány akce členských států a v případě, že členské státy své cíle nesplní, jim bude poskytnuta pomoc při provádění nezbytných nápravných opatření.

4.3. Předpokládaná vzdálenost k dosažení cílů

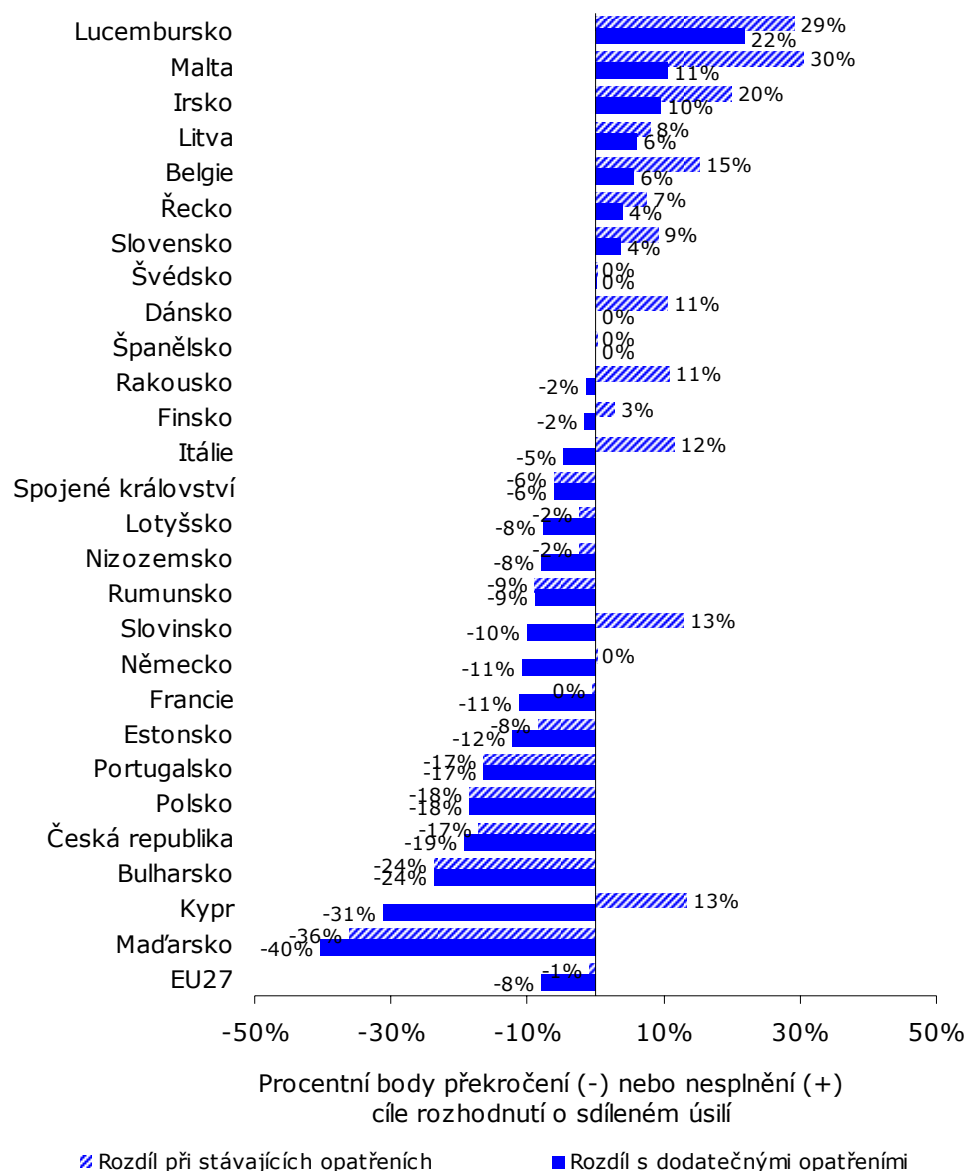
Navzdory pozitivním vývojovým tendencím směřujícím ke splnění závazku Kjótského protokolu, který je patrný z prognóz na období 2008–2012, bude zapotřebí vyvinout další úsilí a formulovat dodatečné politiky, aby bylo cílů Unie pro rok 2020 dosaženo. K dosažení cílů přispějí také pružná opatření stanovená v rozhodnutí o sdílení úsilí a revidované směrnici o systému pro obchodování s emisemi, například použití kreditů založených na projektech. Obrázek 6 znázorňuje první odhady rozdílu mezi prognózami emisí

skleníkových plynů v odvětvích, na něž se nevztahuje systému EU ETS, do roku 2020 a cíli pro rok 2020.

Podle těchto předběžných prognóz budou muset jednotlivé členské státy ještě vyvinout značné úsilí, aby splnily své cíle pro rok 2020 stanovené pro odvětví, na něž se nevztahuje systém pro obchodování s emisemi. Očekává se, že pouze 11 členských států těmto závazkům dostojí za použití stávajících politik a opatření. Dalších sedm členských států by své cíle splnilo s plánovanými dodatečnými politikami a opatřeními. Devět členských států pravděpodobně nebude schopno dostát svým závazkům ani v případě, že uplatní dodatečná opatření, která jsou v současnosti plánována. Pokud jde o země EU-27, odhady nicméně naznačují, že celkového cíle u odvětví, na něž se nevztahuje systém pro obchodování s emisemi, by bylo dosaženo. Tato analýza dosud nezohledňuje použití kreditů z projektů společného provádění a čistého rozvoje.

Má-li být nastoupena cesta k hladkému splnění cíle pro rok 2020, je naprosto nezbytné, aby členské státy nejen zajistily včasné snížení emisí na základě stávajících politik a opatření, ale aby rovněž urychlily vývoj a plné provádění svých dodatečných plánovaných politik a opatření a zvážily další možnosti, včetně použití mezinárodních kreditů.

Obrázek 6: Předpokládané rozdíly vzhledem k cílům pro rok 2020 v odvětvích, na něž se nevztahuje systém ETS

Pozn.: 1) Podpůrné údaje pro tento výpočet vycházejí z prognóz členských států pro emise z odvětví, na něž se nevztahuje systém EU ETS, do roku 2020, u nichž jsou zhlazeny rozdíly a které jsou v nutných případech upraveny³, jakož i z odhadovaných cílů členských států do roku 2020 u odvětví, na něž se nevztahuje systém ETS (jež jsou stále předmětem určitých změn). Několik členských států (CZ, EE, FI, LT, NL, PL) nepředložilo konkrétní vnitrostátní prognózy pro odvětví, na něž se nevztahuje systém ETS, a podíl těchto emisí bylo tudíž nutné odhadnout. 2) Posouzení uvedené v tomto grafu je třeba považovat za orientační, jelikož existují rozdíly v metodice a předpokladech. Některé údaje, jako jsou řecké a litevské prognózy, se například výrazně liší od prognóz provedených pro účely „Energetických tendencí v EU do roku 2030 – aktualizace z roku 2009“ (publikace Evropské komise, GR pro energetiku ve spolupráci s GR pro oblast klimatu a GR pro mobilitu a dopravu, ISBN 978-92-79-16191-9).

Zdroj: EEA, Evropská komise

5. PŘÍZPŮSOBNÍ SE ZMĚNĚ KLIMATU

Snižováním emisí v nadcházejících letech je stále ještě možné zabránit rozsáhlé nebezpečné změně klimatu. Dokonce i v případě, že se světu podaří udržet globální průměrné roční zvýšení teploty pod hranicí 2 stupňů Celsia, však evropští občané a podniky budou zasaženi nepříznivými účinky nevyhnutelné změny klimatu, a tudíž se jí budou muset nákladově efektivně přizpůsobit.

Evropská komise přijala v dubnu 2009 **bílou knihu o přizpůsobení se změně klimatu**, v níž vymezuje politický rámec Unie pro činnosti, které mají zlepšit odolnost Evropy vůči změně klimatu. Bílá kniha stanoví čtyři hlavní pilíře činnosti, tedy vybudování pevné znalostní základny ohledně dopadů a důsledků změny klimatu pro Unii, integraci přizpůsobení do klíčových oblastí politiky Unie, využití kombinace politických nástrojů (tržně orientované nástroje, pokyny, partnerství veřejného a soukromého sektoru) pro dosažení efektivního přizpůsobení a zintenzivnění mezinárodní spolupráce ohledně přizpůsobení, které jsou v současné době prováděny prostřednictvím 33 opatření (viz tabulka 15 v pracovním dokumentu útvarů Komise).

Bílá kniha o přizpůsobení se změně klimatu z roku 2009 rovněž předpokládá, že bude vytvořen **informační systém pro přizpůsobení se Evropy** dopadům změny klimatu. Jedná se o internetový nástroj informačních technologií a databázi o přizpůsobení se změně klimatu, jejichž cílem je poskytovat pomoc při vývoji a provádění strategií pro přizpůsobení. Bude obsahovat jak technické funkce (poskytování příslušných údajů a informací a vizuálního přehledu o prostorově znázorněných dopadech, zranitelnosti a otázkách přizpůsobení se) a funkce na podporu politiky (zejména prostřednictvím nástroje na podporu přizpůsobení se, který uživatelům umožní zorientovat se v politickém cyklu vývoje strategií pro přizpůsobení). První prototyp informačního mechanismu Unie byl dokončen na konci dubna 2011 a v současné době je vyhodnocován. Po další vývojové fázi bude konečná verze spuštěna v březnu 2012. Od tohoto data bude mechanismus pro přizpůsobení se řídit Evropská agentura pro životní prostředí (EEA).

Bílá kniha rovněž navrhla koncepci **strategie Unie pro přizpůsobení**, která má být podle plánu přijata v roce 2013, a časový rámec pro provádění činností v rámci strategie v období let 2013–2020. Cílem této strategie bude vyvinout ucelený rámec pro činnosti související s přizpůsobením se na všech úrovních.

6. SITUACE V KANDIDÁTSKÝCH ZEMÍCH UNIE

Emise skleníkových plynů v **Chorvatsku** se v letech 1990¹⁷ až 2009 snížily o 8 % a v porovnání s rokem 2008 se snížily o 7 %. Na základě prognóz týkajících se emisí skleníkových plynů zahrnutých v pátém národním sdělení se nicméně očekává, že Chorvatsko bude se současným souborem politik a opatření mít v úsilí o k dosažení cíle v rámci Kjótského protokolu problémy.

Emise skleníkových plynů na **Islandu** se v letech 1990 až 2009 zvýšily o 35 % a v roce 2009 byly o 5,4 % nižší než v roce 2008. S ohledem na rozhodnutí 14/CP.7 a podle prognóz v týkajících se emisí skleníkových plynů zahrnutých do pátého národního sdělení je Island na dobré cestě ke splnění cíle Kjótského protokolu.

V roce 2009 činily emise skleníkových plynů v **Turecku** 369,6 milionu tun ekvivalentu CO₂ oproti 187 milionům tun ekvivalentu CO₂ v roce 1990, což představuje nárůst o 97,6 % a v porovnání s rokem 2008 je to nárůst o 1 %. Ačkoli je Turecko stranou uvedenou v příloze I,

nemá v rámci současného prvního období závazků Kjótského protokolu žádný cíl pro snížení emisí skleníkových plynů.

Aktuální přehled emisí skleníkových plynů v **Bývalé jugoslávské republice Makedonii** není k dispozici. Mezi roky 1990 a 2005 klesly celkové emise skleníkových plynů přibližně o 19 %.

Více informací o emisích skleníkových plynů v kandidátských zemích Unie je k dispozici v oddíle 2 pracovního dokumentu útvarů Komise.